

ETH DIARI

Numerò 20
Dissabte 30 de gèr 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

PENDENT QUATE ORES QUE I A AGUT PROBLÈMES DE LUM EN PUJÒLO

Pendent eth maitin d'ager que i aguec ua pana ena linha electrica que va d'Arties entà Vaquèira e deishèc sense lum diuèrsi endrets deth Naut Aran entre es 9.16 ores deth maitin e enquias 12.43 deth meddia. A compdar des 10.10 ores s'anèc normalisant eth subministrament ena zòna centrau de Vaquèira, en tot higé-se-i es auti municipis, enquia meddia, moment en quau tornèc era lum enes urbanisacions dera còta 1.400.

Simultanèament ath problèma electric, era estacion d'esquí Baqueira Beret non dauric es sues installacions pr'amor deth fòrt vent, qu'impossibilitaue eth bon foncionament e sense riscos des telesères. Fòrça ciutadans s'enganhèren e creigueren qu'eth non foncionament dera estacion ère conseqüència dera anormalitat en subministrament electric, çò que, oficiaument, non passèc.

PUJOL VIATGE ENTÀ SOÏSSA ENTÀ PARTICIPAR EN FÒRUM ECONOMIC MONDIAU DE DAVOS

Eth president dera Generalitat, Jordi Pujol, arribèc ager ena ciutat soïssa de Davos entà participar en World Economic Forum que se celebre en aguesta estacion iuernau. Eth tèma centrau d'enguan deth Fòrum qu'ei "Responsabilitat globau: dirigir er impacte dera globalisacion". Jordi Pujol a previst de participar en diuèrses sessions de trabalh e intervienrà dissabte ath meddia ena ponència "Cooperacion Mercosur-Union Europèa".

Aguest Fòrum, coma ja informèrem en ETH DIARI deth passat dijaus, se celebre annaument a compdar de 1971 e ei era amassada financera mès importanta deth mon, ena quau participen un milenat de directius empresas,

250 lidèrs politics, 250 academics e expèrti, e 250 responsables de mieis de comunicacion.

Enguan se prevè que i assistissen, entre d'outes personalitats politiqües, es presidents d'Alemanha, Colòmbia, Equador, Kazashtan, Polònia, Soïssa e Sud-Africa, eth vicepresident de Bolívia, es prumèri ministres d'Alemanha, Canadà, Dinamarca, Eslovaquia, Polònia e Tailandia, eth president dera autoritat palestina, Iàsser Arafat, eth secretari generau dera ONU, Kofi Annan, eth president dera Comission Europèa, Jacques Santer, eth president deth Banc Centrau Europèu, e ministres d'Ahèrs Exteriors e d'Economia de fòrça païsi. Pujol prevè tornar entà Barcelona dimenge.

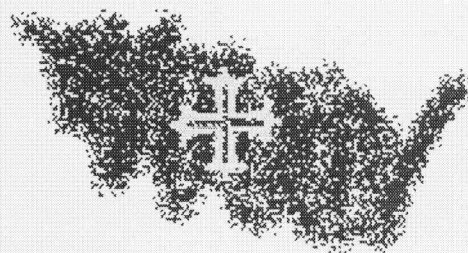
IIau DICTADA OCCITANA EN CASTRAS

Aguest mieidia ena ciutat occitana de Castras se celebrà çò que se nomena DICTADA OCCITANA. Aguest eveniment ei un concurs culturau e lingüistic que coma ditz eth sòn nòm consistís en ua pròva escrita d'un dictat en occitan. En jòc an de competir joeni e grans entà veir qui s'enfronte ath dictat d'un tèxte en occitan e hè mens fautes d'ortografia.

Aparentaments un concurs simpla e modèst senon siguesse, que ven potenciàt per un aute concurs televisiu de plan audiència que jòguen damb eth dictat en francés. Era television publica francesa e es academics francesi son fòrça cosciènts dera dolenta preparacion des joeni en tèmes de lengua e propòsen a trauèrs d'ua activitat ludica hèr un esfòrc entara lengua. En França eth concurs a es sues eliminatòries departamentaus, regionaus e estataus damb es sues corresponentes semifinaus. En definitiva ei tractar de dar prestigi ara pròpia lengua.

Aué en Castras, organisa peth Centre Occitan deth País Castrés, se celèbre eth sòn dusau dictat e açò se harà enes classes der Institut Universitari Tecnologic. I a un bon nombre d'entitats que hèn costat ad aguest eveniment e

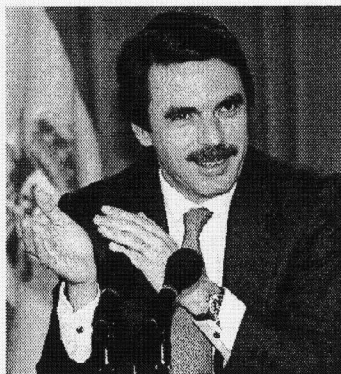
collaboren ena sua financiación o simplement se i aderisen. Coma per exemple eth Conselh Generau d'Aran qu'aguest an sonque se i hig damb simpatia mès s'a comprometet entara

pròplèu edicion que prebotjarie era participacion des joeni aranesi en concurs.

Aguesta edicion se harà en dues classes, ua entàs estudiants e era auta entà adults. I aurà participacion de diuèrsi sectors occitans sustot de Tolosa, Lavaur, Albi, e eth pròpi de Castras, poblacions qu'an eth sòn pròpi institut d'estudis occitans, ath delà de Barcelona, amiats peth Centre d'Aframent Occitano-catalan, se i desplacen 30 concorsants damb es sòns acompanyants.

Se preven qu'ena pròplèu edicion degun se desplace de localitat, e qu'a trauèrs de videoconferències e chats per INTERNET (convèrses electroniques a temps reiau) se hèsque eth concurs deth dictat.

COMENCÈC ETH XIIIau CONGRÈS DETH PARTIT POPULAR EN MADRID

Eth president deth PP en Madrid e portaveu deth Grop Popular en Senat, Pío García Escudero, declarèc constituït, passades es quates e vint dera tarde d'ager, eth XIIIau Congrès deth PP, que centrà eth debat des "idies e compromisi" des populars entath nau sègle. Pendent era prumèra intervencion coma president dera Comision Organizada deth Congrès, García Escudero aumenagèc, entre es aplaudiments des assistents, a toti aqueri "companhs" qu'auien estat vic-

times deth terrorisme. Abantes, auie arribat en Palai Municipau de Congressi, a on se celebre er acte, eth vicepresident prumèr deth govèrn, Francisco Álvarez Cascos, qu'ager diguec adiu coma secretari generau deth PP, e qu'arribèc entre es aplaudiments, abraci e punets des asistents. Mès tard arribèc José María Aznar, escoltat per Pío García Escudero, Ángel Acebes e eth alcalde de Madrid, José María Álvarez del Manzano.

ES NÒSTI CORSI iuèrn 1999

TALHÈRS DE REFÒRÇ ESCOLAR

- Talhèr de tècniques d'estudi
- Eth Talhèr des dissabtes: anglés, déuers, informatica.
- Talhèr de déuers assistits
- Talhèrs de repàs: supòrt de totes es assignatures de primària, ESO e BUP

CORSI DE RECICLATGE ENTÀ PROFESSIONAUS JOENI E ADULTS

- Corsi d'Administracion e gestion deth petit establiment comerciau
- Corsi de Gestion comerciau e atencion ath client
- Corsi d'introduccion ara Union Europèa
- Corsi de Marqueting basic.

Centre d'estudis
VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirenèus

telefon 973 641772

COLLABORACIONS
PERSONAUS

Era editoriau de diuendres 29 de gèr m'a entristit e m'a frapat perque, malerosament, sonque ditz era vertat. Entà non deishar caminar ua persona, per mès que çò que mos apòrte sigue positiu, èm capables de barrà-li eth pas e privà-mos de quauquarren tan profitós com auer un miei que mos familiarise cada dia tamb era nòsta lengua.

Tot soent entenem era frasa: "Jo aguest aranés non l'enten-gui". Aguest aranés ei eth nòste e non n'auem un aute. Eth que vos semble que volerietz, e que tanpòc liegerietz, perque non auetz cap d'interés, ei un barregim-barrejòm que mos auïem anat inventant perque non auïem nòrmes. Mès ara les auem e non les volem veir perqué tant mos hèn... Ja parlam eth castel-han e mos entenem toti. Repetisqui qu'ei ben trist qu'ua ances-trau e polida lengua, e sustot qu'ei era nòsta, s'age de veir menstenguda perque es aranesi, e aqueri que "se'n senten", non hèsquen eth mendre esfòrc entà mantí-la perque era per-

ÇÒ QUE PENSI

sona que per aguest miei mos la facilite "non les agrade". Non me cap en cap.

Just acabi aguest escrit e en aguest moment escoti pera ràdio en un programa un senhor dera Generalitat, Miquel Strubell - tota ua personalitat en terren lingüistic- que ditz: "Es aranesi an de besonh un còp de shiulet entà que hèsquen a servir er aranés e entà que lo promoïguen tamb hèt".

Ja podetz parlar ja es de Política lingüística! Eth nòste país a d'autes causes que li preocupen mès que "era realitat lingüísti-ca".

Pepita Caubet

*Rebrembam que Miquel Strubell, ath delà d'auer estat cap deth Ser-vici de Normalisacion Lingüística dera Generalitat, ei director der Institut de Sòciolingüística de Catalonha e deth Centre de Documen-tacion de Lengües Minorisades.

AGENDA

Circuit Ballantine's de
Snowboard.
Baqueira-Beret

23 ores
Cine Vielha: *Mulan*

23/2 ores Ritmes
'Caribenh's' en *Tiffany's*.
Vaqueïra.

CARLES E CAMILLA
ERA FÒTO OFICIAU PUBLICADA AUÉ DE
CARLES D'ANGLATÈRRA E CAMILLA PARKER
ENFORTÍS ES ESPECULACIONS SUS ES
PROJÈCTES DER ERÈU.
ES FOTOGRAFS ÈREN AVERTITS, EN UN PAS
MÈS DERA CAMPANHA DE RELACIONS
PUBLIQUES DETH PRINCE DE GALLES

Era pacienta campanha de relacions publi-ques deth prince Carles d'Anglatèrra entà qu'era opinion publica britanica accèpte era sua aimant, Camilla Parker-Bowles, culminèc de-lànet tamb ua fòto qu'oficialise era parella e qu'enfortic immediatament es especulacions sus es projèctes der erèu deth tròn.

Era escena, suenhosament premanida, durèc sonque dètz segonds, quan centenats de foto-grafs deth mon sancèr, avertidi a temps, sar-rèren es sòns flaishi sus era parella quan aguesta gessie d'un luxós otèl de Londres.

Er eveniment mèrque ua hita istorica ena ofen-siua mediatica qu'amie entà deuant eth prince de Galles des deth sòn divòrci dera princessa Diana. Tanplan, Carles non a pas guanhat enca-ra era partida.

Eth prince hè a saber, reiteradament, d'uns mesi tad aciu que considere Camilla, era sua com-panha des de hè ans, com "ua part non negocia-bla dera sua existència".

Mès entà que s'accepte aguesta relacion que li a calgut anar pòga pòc e dar suenhosament es confidències, en tot demorar que s'anesse ac-ceptant coma normau ua relacion qu'ei com eth secret dera espòna, que lo coneish tot eth reine.

Era tragica mòrt dera princessa Diana de Galles, en aost de 1997 en París, obliguèc a tornar

ara clandestinitat pendent mesi ara parella, que començaue a freqüentar, progressiuament, tot e que non pas deuant es cameres, es madeishes hèstes, amassades o taulejades.

CONVIVÈNCIA NOTÒRIA

Aué, Carles e Camilla conviuen de forma no-tòria, pr'amor que passen ua net de cada dues amassa, segontes es indiscrecions des sòns par-tidaris. Mentretant, es sondegi mòstren qu'era majoritat des britanics accepten aguesta situa-cion, a despïet dera reina Isabèu e dera jerar-quia anglicana, reticenta a remaridar divorciadi, sustot quan se tracte der erèu deth tròn que, quan sigue rei, serà tanben eth cap dera Glèisa.

En cambi, es madeishes enquèstes hèn a veir qu'es britanics non desiren que Camilla sigue bèth dia reina, aunor que consideren qu'aurie agut d'èster entara defuntada e plan populara Diana.

Diuèrsi cronistes dera reialesa britanica consi-deren qu'era solucion serie un maridatge mor-ganatic, que permeterie que Camilla siguesse era hemna deth rei sense sigué-ne era reina.

NON I AURÀ NÒÇA,
DE MOMENT

Mentretant, conselhèrs e amics de Carles hèn a saber que de moment non se plantege un mari-datge. Mès era suenhada escenificacion qu'a desbocat ena fòto dera parella de delànet, neu-rís era blagadera e es especulacions dera premsa.

Era imatge precedenta de Carles e Camilla amassa, en blanc e nere, fotografiadi en 1971 siguec panada. Era qu'aué aucupe era primera plana de toti es diaris britanics permeterà ara parella deishà-se veir en public mès facilita-ment.

The Sun se decidic per un doble títol: "Ua net reiau istorica" e "Aciu i é era aimanta". Camilla "non remplaçarà Diana, mès que fòrça arreo-neisheràn era valentia que mostrèc delànet", afirme eth diari.

Pet sòn cant, eth *Mirror*, senhale que Carles "non a de conquesir eth còr de Camilla. A qui encara a de convèncer ei as britanics".

"Ei oficiau, èm parella", escriguec er *Express* jos era fòto, en tot híger que Carles "obtienguec dilhèu eth consentiment des sòns hilhs, mès ua auta causa plan de mau hèr serà obtièner era aprobacion dera reina e dera Glèisa".

CONVOCATÒRIA DETH CONSELH ASSESSOR D'ETH DIARI

Entath dijaus 4 de hereuèr de 1999, tàs 20 ores qu'ei convocada era tresau amassada plenària deth **Conselh Assessor d'ETH DIARI**, en locau dera redaccion deth diari en Vielha, carrèr Doctor Manèl Vidal locau numerò 5.

Er orde deth dia qu'ei eth següent:

1. Avaloracion des 26 prumèrs numeròs d'ETH DIARI
2. Campanha de soscripcions.
3. Anoncians.
4. Declaracion d'ETH DIARI coma producte d'interès culturau. Era relacion tamb es Institu-cions.
5. Naui productes editoriaus.
6. Seminari permanent deth programa de revirada informatizada der aranés: PROGRAMA ARANET

Edite ETH DIARI
Família Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
a Vielha

Tirada: 1000 exemplars.

7. Atenèu d'Aran.
8. Era campanha electorau e ETH DIARI.
9. Sugeriments e preguntes.

Era lista de convocadi entath Conselh Assessor d'ETH DIARI ei era que següis:

Union Democratica Aranesa, Convergència Democratica Aranesa, Unitat d'Aran, Partit Popular aranés, Agropacion Gent d'Aran, Lengua Viua, Es Corbilhuèrs de Les, Grèmi d'Ostalaria, Comissions Obrèrs, Union Generau de Tra-balhadors, rector dera parròquia de Sant Miquèu, rector dera parròquia de Gausac, CITVA, IES d'Aran, Fondacion Musèu Etnologic, Grop de Mestres, Escòles d'Aran, Centre de Recorsi Pedagogics, Es Sautarèths de Bossòst, Còlha Sta. Maria de Mijaran, Es Fradins de Vielha, Escòla Aranesa d'Esquí, Baqueira Beret, Conselh Esportiu Val d'Aran, CEVA, CAEI, Centre de Cultura de Bossòst e, a títol personau, Rosèr Faure, Paco Boya, Pilar Busquets e Amparo Serrano.